

Womhaj Bóh!

Ciŝlo 32.
11. awgusta.

Lětnik 11.
1901.

Szerbiske njeđzelske kopjenka.

Wudawaju ŝo kóždu ŝobotu w Ssmolerjeđ knihicziŝcežetni w Budyŝcinje a ŝu tam doŝtač ŝa ŝchwórtlětnu pŝedplatu 40 np.

10. njeđzela po ŝwjatej Trojizy.

Marť. 23, 34—39.

Wŝchemóženeho wot naŝhlubiŝeje bolóŝeje pokaŝuje nam dženŝniŝcha njeđzela naŝcheho Knjeŝa. Płatajo ŝteji pŝched Jeruŝalemom a hlubokohnuty ŝtorži: „Dy by ty wŝchał wjeđziko, dha by teđ wopomniło w tym ŝwojim čžaŝu, ŝchtož ŝo t twojemu mērej hodži.“ Sdychnujo beŝche pŝchiŝtajil: „Ale nētk je pŝched twojimaj woczomaj potajene.“ A potom do pŝchichoda hladajo beŝche hrēŝchnemu njepokutnemu wēŝty hrozazy wohud pŝchipojedal, ŝo budže wutrupjene, teho dla, ŝo njeje poŝnalo čžaŝ, w kotrymž je domapytane. Sa wŝchitke wabjenje luboŝeje Knjeŝoweje mējeŝeje Izrael jenož ŝačimjane wucho a ŝtwjerdnjemu wutrobu. Wŝchego dživniŝeho klinczeŝe ŝ jich hrjedziŝny: „Prječez ŝ tym, ŝchizuj, ŝchizuj jeho!“ hač ŝtónčujuje ŝami ŝebi ŝwój ŝatamanŝ! wuŝud wuprajichu: „Deho krej pŝchiúdz na naŝ a na naiŝe džečzi!“ A krej ŝwjateho a ŝprawneho je teđ na nich pŝchizkla. A tutón wuŝud doprědka widžo a hladajo na žaloŝne ŝaŝlepjenje ŝwojeho luda, jeho ŝrudoba ŝapŝchimny, ŝrudoba ŝprawneje a džełbjerjazeje luboŝeje. Teđ tuto wotdžełenje ŝtóržbu a wobŝtoržowanje na mēŝto Jeruŝalem w ŝebi wopŝchija. Tutón text je poŝlednje ŝłowo Jeŝuŝoweho jjawneho wučējenja mjeŝ židami, poŝledni poŝpyt, jich t potuče do- wjeŝeč. Teho dla je tuto ŝłowo teđ tač ŝurowe a ŝhutne a ma tola teđ w ŝebi pokaŝ na ŝtuč ŝwjateje luboŝeje.

Teđ nam dyrbi tuto ŝłowo ŝhutnu wěrnóŝež prajicž a nam pokaŝač ŝtuč Jeŝuŝoweje ŝwjateje luboŝeje, ŝhutnoŝež jeho žaloŝneho ŝudjenja, nuŝnotu ŝprawneje poŝnty.

Dže je jedyn lědna na ŝemi, kič beŝche wot Boha tač wyŝoto wobhnadženy, tač bohacze žohnowany, kač Izrael. Pŝched wŝchitkimi ludami wot Boha wuŝwolentymi beŝche Izrael ŝchazy wěrnóŝeje a móžnych ŝwědkow wěrnóŝeje doŝtač, kič beču runje w najčēmniŝchich čžaŝach jako jaŝnje ŝo ŝwěčzaza ŝwěza. Woczim knihi ŝtareho ŝłuba, hdžež džeŝeč, wŝchudžom namaŝajŝ, tač ŝwěrnny je Bóh ŝtajnje pŝchēziwo ŝwojemu ludej byl. A jako bē čžaŝ dołho prjedy ŝlubjeny čžaŝ woiŝchewjenja wot woblicza Knjeŝoweho. Šhromadžicž džeŝeč ŝwój lud, kač dobry paŝtyč ŝwoje wowzy. Jemu je žel čžłowjeŝtwa, kotrež by bjeŝ njeho ŝhubjene bylo. Po ŝhudnych hrēŝchnicach ŝo horjebjerje, jich dla wŝchitke wopory pŝchinjeŝe, wo kotrychž ŝo nam w ŝłowje wěrnóŝeje prěduje. Wón wiŝy na ŝchizju a hiŝeče žohnuju ŝwojej ruzy wupŝchēŝtrewa, hač njemóhl jich ŝhromadžicž, kač pata ŝwoje kurjotka. A tuto džeło luboŝeje hiŝeče njeje ŝaŝtało na ŝemi, ale dže dženŝha hiŝeče ŝa ŝabudženyimi. Hiŝeče Jeŝuŝowe ŝwětko nuzŝ ŝwěčzi do čžēmnoŝeje. Deho ŝmilna luboŝež, jeho woda- waza hnada — njeŝy ju hiŝeče ŝhonil? Wón rēčzi t nam pŝcheŝ ŝwoje Bože ŝłowo. Wdy mamy bibliju a to jedno na njej, tón ŝchaz na polu je: Khrjŝtuŝ, ŝchizjo- wany a horjeŝtanjeny. Ach, ŝo bychmy tola ŝpoŝnali kraŝnoŝež jeho luboŝeje.

Alle komuž je wjele date, wot teho budže ƚo teŝ wjele ŝadacŝ. Kurjatko, kotreŝ njecha na wabjazy, warnowazy hłóŝ paty poŝluchacŝ, ŝaneho ŝchita njenamaka, hđžeŝ mohło ƚo ŝhomacŝ, hdyŝ rubjeŝny ptał pŝchindŝe, a budže jeho rubjeŝtowo. Tak dyrbi naŝch Wótŝ w njebeŝbach tyŝch kŝoŝtacŝ, kiŝ na jeho hłóŝ njekeđŝbujaj, woni ŝadaju ŝami ŝebi Woŝi ģud.

„Wy ŝeŝe njechali!“ Kaŝke ŝałoŝtne ŝlowo. Hdyŝ ŝtarŝchej widŝitej, kał jeju dŝeŝo ŝamopaŝchne do ŝkaŝenja ŝhwata a wonaj njemoŝetaj jo wróeŝo dŝerŝecŝ, doleŝ ŝe ŝlepoŝeŝu bite wjazy njekeđŝbujaj na jeju warnowanje, kał to ŝtarŝchistu wutrobu hłuboko rudŝi. Wjeŝŝcha hiŝcheŝe beŝche Jeŝuŝowa luboŝeŝ dla jaŝlepieneho, ŝkaŝenju napŝcheŝiwo ŝhwataŝeho luda, pŝchetoŝ jeho luboŝeŝ beŝche Wóŝŝka luboŝeŝ a plaŝeŝche niŝ jednottkiwemu, ale ŝylemu ludej a teho dla je tak eŝeŝka a hnujaza ŝtórŝba: „Wy ŝeŝe njechali!“ A teho dla trjeŝchi jich teŝ ģudŝenje, kotreŝ je pŝchipoŝjedane w naŝchim tereŝe. Kaŝki ŝwajaty hněw ƚo w tym poŝaŝuje: Wón, kiŝ móŝeŝche tak luboŝnje rěŝeŝeŝ, tón dobrzy paŝtyt a ŝbóŝnik, kotremuŝ niŝo lubŝche njebe haŝ ŝohnowacŝ a derŝeŝeŝniŝeŝ, ŝteji tudy pŝched nami jako ģudnik a wupraji ŝwoje „beđa“ na Jeruŝalem. Woni ŝu ŝhonicŝ dyrbjeli, ŝo Wóh ƚo njeda ŝa ŝmėch mėeŝ, ŝo jeho hnada ƚo njeŝmė bjeŝ kŝoŝtanja ŝaŝpicŝ. Dŝeŝi wotracŝnowanja pŝchindŝe. Teħdy budŝe tón ŝnjeŝ ŝ nimi rěŝeŝeŝ w ŝwojim hněwje a wŝchitke krawawne winy ŝraela: wot ipocŝatka haŝ na krei ŝwajateho Jeŝuŝa a jeho japoŝchotow — wŝcho na jich hłowu pŝchindŝe a ƚo ŝlowo pŝalmiŝty dopjelni: „Woni ŝŝyħu jałkeŝe mėeŝ, to jim teŝ pŝchindŝe, woni njechachu ŝohnowanja, dħa budŝe teŝ daloko wot nich.“ A po piŝmiku je ƚo ŝnjeŝowe ŝlowo dopjelniło.

Budŝe teŝ nam napŝcheŝo kłincŝeŝeŝ taŝke ŝałoŝtne ŝlowo ŝe rta ŝwėta ģudnika? Wŝchicŝiny doŝeŝ ma tón ŝnjeŝ. Dħa ŝu mlodoŝi a ŝtari, kiŝ ƚo njechadŝa polėpŝchicŝe. ģonjenje po ŝeŝiŝkich kłablach a wuŝiwanjach je ŝnamjo naŝcheho eŝaŝa. Njeŝoŝiŝki ƚo ijawnje poŝaŝuja, bjeŝ teho, ŝo by wulka wjeŝŝchina ƚo na tym pohóŝŝala. Hdyŝ naŝch ŝnjeŝ dŝeŝka nutŝhlada do nėkotreħoŝtuliŝ doma, kał ŝaŝpije ƚo ģuŝto jeho ŝlowo, kał hanja mėru Wótŝow a mlodoŝeŝ horje roŝeŝe, kiŝ ƚo ŝa Bohom njepraŝcha; podarmo woŝtanje wŝcho ģnadne wodŝenje Woŝe, wŝcho ŝcheŝeŝiŝjanŝte napominanje. Alle wot hrėŝcha wobŝuŝeŝemu dom woŝtanje puŝty, jaŝdŝeljo Woŝi ƚo wotwobrocŝa, ŝbóŝnik ŝam pŝchitryje ŝwoje woblicŝo a na eŝaŝne ģubjeŝiŝtowo pŝchindŝe wėeŝne, pŝchetoŝ woni ŝu njechali. So tón ŝnjeŝ naŝ njetrjebal ģudŝicŝ, ģŝemy ƚo ŝami ģudŝicŝ. Hđŝe ŝu plody Woŝeho ŝlowa, kotreŝ wot maloŝeŝe ŝlyŝchimy, hđŝe plody Woŝich dobtow, kotreŝ tyŝŝacŝkróeŝuje doŝtawamy, hđŝe plody domapytanjow, kotreŝ ŝmy ģiŝo ŝhonicli, hđŝe plody dobtoryŝ pŝchedewjaŝow, kotreŝ ŝmy mėli a poboŝnyŝ ģlubjenjow, kotreŝ ŝmy wotpołóŝili. Njeby naŝch ŝnjeŝ teŝ pola naŝ wjazy pluwow haŝ ŝornow namakał. Njeŝmy teŝ my tajŝy, kiŝ ŝu najŝwėrnijŝchu luboŝeŝ ŝ najwjeŝŝchim njeđŝałom ŝarunali a kotrymŝ plaŝci: „Wy ŝeŝe njechali?“ Wy ģŝemy ƚo warnowacŝ dacŝ, prjedy haŝ je pŝchepoŝdŝe a ŝprawnu pokutu eŝiniŝe.

Wy njebudŝeŝe mje wot nėtka wjazy widŝecŝ, haŝ njepraŝicŝe: „ŝhwaleny budŝ, kiŝ pŝchindŝe w mjenje teho ŝnjeŝa.“ Wotajŝim tola pŝchindŝe k pokucŝe, k wobrocŝenju? Alle pola wŝchitkich? Wo tym njeje niŝo praŝene. Alle

ŝo budŝe naŝch ŝnjeŝ tola jako dobyeŝeŝ pŝchipoŝnathy, to ŝ njeŝhabłazej wėŝtoŝeŝu doprėđka praŝi. Teŝ w ŝraełu tajŝy budŝa, kiŝ budŝa jemu ŝ ŝhwalbu a ŝ dŝałom ģoldowacŝ: ŝhwaleny budŝ, kiŝ pŝchindŝe w mjenje teho ŝnjeŝa. ŝchtoŝ ģŝe to praŝicŝ a pŝchibłuŝcheŝ ludej noweho ŝluba, temu ŝraełej w dħu, tón dyrbi wŝcho ŝ pucŝa runowacŝ, ŝchtoŝ jemu jaŝtup do wutroby ŝaħacŝi. Prjeŝeŝ ŝ hrėŝchami a ŝtymi ŝadoŝeŝemi; wotewt wrota ŝchėroko, ŝo mohł kral eŝeŝeŝe nutŝeŝahnyŝe. Wŝcho dyrbi ƚo nowe eŝiniŝe. Wóh njecha ŝmjercŝ hrėŝchnika, ale ŝo by ƚo wobrocŝil a ŝiwy był. O, duŝ wopomacŝe, ŝchtoŝ ƚo k waŝchemu mėrej ģodŝi. ŝapŝchimiŝeŝe we wėreŝe pŝcherytej ruzy waŝcheho ŝbóŝnika, pytaŝeŝe we wŝchitkim ģubjeŝiŝtowe wuħowanie w jeho ranach, kaŝ kurjatko pod ŝchidłami paty a wy budŝeŝe teho ŝnjeŝa widŝecŝ, a waŝcha duŝcha budŝe wuŝtrowjena.

Luby eŝitarjo! ŝnjeŝowe ŝlowo je jara ģhutne. Wėeŝna luboŝeŝ na tebe ģlada, ƚo tebe praŝeŝeŝo: „ģŝeŝch ty do ŝkaŝenja ŝapadnyŝeŝ kaŝ ŝraeł, abo dyrbi wjeŝele bjeŝ w njebeŝbach na hrėŝchniku, kiŝ pokutu eŝini? O, beđa nam, hdyŝ ŝbóŝnik ŝarujo nam pŝchowoł: „Wy ŝeŝe njechali!“ Alle ŝboŝe, wėeŝne ŝboŝe kiwa temu, kiŝ ŝhwata ŝwoju duŝchu wumóŝ.“ Tón móŝe ŝ wjeŝelofeŝu ŝacŝahnyŝe do Jeruŝalema, kotreŝ horjeŝach je.

ģamjeŝ.

Wucŝowanie po Woŝim piŝmje

abo

taŝke myŝle nadeđŝeŝch, Woŝe ŝlowo eŝitajo.

Podawa ŝwėrny eŝitał „Womħaj Wóh-a“.

I. kniħi Wóŝŝaŝowce.

(Wolracŝowanje.)

25. ŝtaw.

Abrahamowe druge mandŝeŝtowo. ŝmaełowi a ŝjaakowi ģynojo.

I. ŝchueŝka 1—11. Abraham ƚo ŝ nowa na lėwu ruħu woŝeni ŝ ŝeturu, a doleŝ je ƚo móŝ wot Bohu jemu do ŝjaakoweho narodŝenja ŝpoŝeŝena jemu ŝaħowata haŝ do wyŝoŝich lėt, dħa plodŝi w ŝwojich wyŝoŝich lėtach ģiŝeŝeŝe 6 ģynow ŝ nej, puŝcheŝi tutyŝ ŝ doma, jako beđu wotroŝtli, ŝ darani, doleŝ nje-mėjachu jako dŝeŝi ŝ mandŝeŝtowa na lėwu ruħu ŝaneho prawa na nanrėŝtowo, a jako dŝeŝi ŝ eŝelneho ģnyjenja nejŝu teŝ ģlubjenja Woŝe doŝtali. Abraham wumire 175 lėt ŝtary, a ŝjaak a ŝmaeł poŝhowsaŝtaj jeho w dwojeŝ jamje pola Hebrona. —

Abraham pał ŝjaaka jaŝtarawŝchi wŝa ŝebi jako druhu ģonu, ŝo njetrjebal na ŝwoje ŝtary dny ģanilutki ŝiwy bjeŝ w Hebrone. Tutej ģonje abo pŝchitoŝniŝy, jako je mjenowane w kniħach ģhronitow, abo ģona na lėwu ruħu, rėŝachu ŝeturu, kotraŝ jemu Simėona a ŝaŝana, Wėdana a Wėdiana, Jeŝbaka a Suacha porodŝi.

ŝaŝan pał plodŝeŝche Sebu a Deđana. Deđanowe dŝeŝi pał beđu ŝurim, ŝatim (abo lėpje ŝetum) a ŝemim.

Wėdianowe dŝeŝi pał beđu ģoha, ģphen, ģanoch, ŝbida a ģdaha. To ŝu wŝchitke ŝeturine dŝeŝi.

Wiŝitŝy tuŝi ŝu wótŝojo Arabiŝkich narodow, kotreŝ maja waŝnotu ŝa iħraełŝki narod a jeho itawimny; ŝ wjeŝŝcha pał ƚo dŝeŝka wjazy wuŝlėdŝicŝeŝ njeħodŝa. Najŝnacŝiŝchi narod ŝ nich ŝu Wėdianitojo, na naraŝŝchej ŝtronje pŝchi alaniŝkim móŝkim ŝalimje; woni naħadŝowachu ƚo ŝ wikowariŝtowo, eŝachachu poŝdŝiħo eŝaŝto na wóŝni pŝcheŝiwo ŝraełŝkim a ŝu ƚo ŝa eŝaŝ iħraełŝkich kralow ģiŝo ŝe ŝtawimny ŝhubili. ŝchuach abo Suach be Wėdadowy wótŝny kraj, kotryŝ be ŝ ģiobowym pŝcheŝelom. ŝchtoŝ ŝtónecŝnje ŝabeŝŝich naŝtupa, kotriŝ mėjachu ŝaba w ŝboŝownej Arabiji ŝa ģłowne mėŝto, dħa beđu tuŝi ŝwėŝchany narod ŝ ŝuŝchitŝich, ŝolanidŝich a ŝaŝanidŝich abo Abrahamidŝich.

Abraham pał da wŝchitko ŝwoje ģubo ŝjaakej.

Alle dŝeŝom, kotreŝ mėjeŝche ŝ pŝchitoŝniŝumaj ģagar a ŝeturu,

da wón dary abo kaj něšto prajimy, wón jim něšto wotkasa, a pólta je wot swojeho syna Izaaka, hdyž běše hiščeže žiwý, do rańšeho kraja, do strony, hdžež kónčezko šhadžesche, io njemohi šo Izaak s nimi směščež.

Sastarše wachnje, kaj tež posdžišcho Měšafowý sakon inajetaj jenož namrěwite prawo, kotrež je njewotwřhne wot wotkafarjoweje pošledneje wole, a kotrež je po narodženju zyle kručže postajene. Mjehafasche-li Abraham, šo bychu synojo, kotrež by měl s pschikoznizomaj, bjes namrěwřta wostali, dha měšesche jim hiščeže pschi žiwjenju něšto wotkafaz.

To pak šu lěta Abrahamoweje staroby, kotrež je wón žiwý byl, što a pječz a šydomdžefazč lět, to je 2008—2183 po štwor. šwěta.

A wotbėrasche a wumrje w dobrej starobje, jemu po hōrkim špytowanju wobradženej, hdyž bē stary a žiwjenja šty a bu šhromadženy k swojemu ludej, k tamnym se swojeho pscheczelštwu, kotřiz bēchu šo předy njeho do tamneho šwěta mungij.

A jeho šynaj Izaak a Imael jehy pohrjebachtraj w dwojej jamje na Hephronowym polu, Zoaroweho šyna s Hethisch, kotraž je s napřhčezja Mamrej, na polu, kotrež běše Abraham Hethowym džezčom wotkupil. Tam je Abraham pohrjebany, a Sarah, jeho žona.

A po Abrahamowej šmjereži požohnowa Bōh Izaaka, jeho šyna; a wón pschewywasche kaž dotal tak tež dale pola studnje žiweho a Widžazeho.

II. Šhtučka 12—18. Došōněžiwšchi Abrahamowe stawišny dopofaja šwjate pišmo hiščeže, kak je šo šlubjenje, wo Imaelu date (17, 20), w 12 s njeho wuhadžoznych wjetchach dopjelnišo.

To pak šu Imaelowe narody, Abrahamoweho šyna, kotrehož jemu Hagar porodži, Egiptčanka, Sarina džowka.

A to šu mjena Imaelowych džēzi, po kotrychž šu jich narody pomjenowane; s nich wuhadžēja Imaelitische splahi a po tutych šwojich wōtzach šu pomjenowane; Imaelowy přeni narodženy šyn Abajoth, wōtz Kabateššich, s kotrymž šo posdžišcho hiščeže jettamy, Kōdar, wōtz Kōdarenšich, kotrychž 120. psalm naspomui, Abbeel a Mibsam, kotraž štaj wobaj nješnataj, Mijma, Duma, Maja, wo kotrychž posdžišcho šhonim, Hadar, Thema, Zetur, Naphis a Kedma.

Mjena Mijma, Duma a Maja šjednočiču židža po jich smyškū do pschiklowa: Ššlyšch, mjelcz, čzēp. Wo Thema šhonim s Hiobowych knihow; po Zeturje je krajina do dolhego ranja wot Palāššim, bohata na štalnych jamach a prošidženjach, pomjenowana; jej nacijsku Šturejšta; s njeje wuhadžēja najštericho dženkšišchi Drušojo.

To šu Imaelowe džēzi se šwojimi mjenami po šwojich dworach s plotami šahrodženyh a wřach bjes murjow a po městach se stanow do loša nastajeny, w kotrychž woni bydlachu, dwanaczo wjetchōjo nad šwojich ludach, do runje telko narodow abo splahow džēlenych.

A to je Imaelowa staroba: što a šydom a třizpēzi lēt; a wón wotbėrasche a wumrje a bu šhromadženy k swojemu ludu.

A woni bydlachu wot Hewile pschi mjefach petrejšeje a šbožowneje Arabišeje hačž do Sura s rańšehoje strony pschi Egiptowškej, hdžež šo do Ašyrišeje thodži. Š Hewile rosschěrjadu šo k mjeczorej hačž na Egiptowške mjey a k ranju hačž do pschicufraššich krajuow. Wōn pak — Imael se šwojimi potomnikami — padny abo šašydl šo a dopjelniwšchi šjewjenje 16, 12 šakita s mozu šwoje šydlischčezja psched wšchitkami šwojimi bratrami: psched Šebrejššimi, Šdomitššimi a Šeturimymi potomnikami.

Tučzi dwanaczo po Božim šlubjenju s wjetchami wjetšich narodow a splahow bywazy šynojo Imaelowi dopominoja naš na Šraešste 12 šplahi. Imaelowe žohnowanje, kotryž bē tež s Abrahamoweho šymjenja, je wotblyščež Šraeloweho požohnowanja.

(Potražowanje.)

Wšhelate s bliska a s daloka.

Š Budyščina. Šutšje njedželu 11. aug. šerbšta študowaza mlōdžina šwoju šlownu šhromadžinu w Šodžiju wotmje. Šōždy, kiz ma něšak wotešdjenje a kiz je šebi šerbštu wutrobu šakhowal, šhromadžinu wěšče wopytaj. Wjeczorny konzert šo, kačž šlyšchimy, w 7 hodžinach šapocņnje; šlowna šhromadžina pak špopošnju w 3 hodž. pola Eignera. Na woboje je kōždy hačž nanajwutrobnišcho pscheproscheny. Njepraj: Wjese muje tež dže.

Šdy by chžyl kōždy tak prajčez, ščto potom? Na konzert hotuja šo, kačž šhonimy, zyle čzřōdy, ale hiščeže wāžnišcha je šlowna šhromadžina. Duž daj šo naproščež a pschidž, njedy šu šublet abo thēžlat, ratar abo rjemješšnit, štary abo mlōdu, bliski abo daloki. Wšcheczelni Šodžiječno chžedža, kačž thdženja w Š. Now. pišachu, kōždeho s wjebelōčzu witacz. Šchōž ma, wimi tež „Towarščimy špěwnit“ šōbu. Tak na šašowhladanje w šubym štarym Šodžiju! Wōh špožez, šo by wšcho, šchtož šo tam wuradži, šlužito Božu k čzřezji a Ššerbam k wužtku.

— Šdyž bēše w Šakšej dotal dowolene, 10. njedželu po šwoj. Trojizy školletu ša mišionštwō mjes židami hrowadžiz, je šo nětko porjadna školleta na tule njedželu postajila — a to ša mjenowane mišionštwō a ša Šerušalemšte towarščtwō. Wěšče šo školleta na tule njedželu najšpēje hodži. Mišionštwō chze nowy Šerušalem, huadne kraleštwō mjes židami natwaricz, kiz šu šo šabudžili a rošhonjeni w puščinje thodža, a Šerušalemšte towarščtwō chze ewangelištu zyrelej twaricz w šlubjenym kraju s mozu šwjateho Duchu. Duž chžemy rušu polšiciez k wāžnemu štkfej a Šerušalemšte murje twaricz na tej njedželi, hdžež šo dopomnimy na žalōšny šub Boži, kotryž štary Šerušalem wupušči.

— Wšchego šašo nowe šdychowanjia šlyšchimy s Wōrschēzauššewe wōšady, hdžež je šo ša noweho duchowneho šerbšteje wōšady Mēmž postajit. Wōn wīchaj je šlubit, io chze šerbšti nawutnēž a my tež njechamy na jeho dobrej woli polšiciez, ale dwēlonne tola je, hačž šo jemu to poradži a hačž pschi čzřezkim džēle njewuštanje. A kak wjele budže šerbšta wōšada w tym čzřahu čzřepicz dyrbicz! Wboha wōšada je k wōžarowanju, šo šo jej njeje prawo doštalo a wona šrudnje pod tym čzřepi. Šakle psched kōtkim šmy šašo šlyšcheli, kačž wōšoy wōšadni škorža.

— Štūšche maneury šakšeho 12. armeštorpla šmēja šo šředž Šubija a Žitawy. Tola pak budža tež wšy wōšoko Budyščina wōjakow do kwartērōw doštacz, hdyž woni tam a jow čzřahnu. Šotre wšy wōjakow doštanu a šdy, je šo w Budyščich hamiššich nowinach šjewito a mōže tam kōždy widžez.

— Šhēžorka Šjedrichowa je po dolhim čzřezkim čzřepjenju wumrjela. Wōna bēše mandželka wboheho čzřepjazeho thēžora Šjedricha, kiz je jenož 90 dnjow na thēžorškim trōnje šedžal. Wōna bēše mila a pscheczelniwa thēžorka, kotraž šo ša thudyh a hubjenych w ludu štarasche. Dōšlž pak bēše s jendželškeho kralowškeho domu, wōna pschikšilnošez k Šendželškej šastupowasche. Šōne šoš jeje žiwjenja šo ludej njepodobasche.

— W thyle dnjach je šo hrabja Šwaldersee domoj wrōczil, kiz bēše s najwřchšchim roššajōwarjōw na Šhinešškej wōjnje. Wōn měšesche čzřezli nadawš, šo by wšchitke wulkomozy w pschēšjēnočzi šdžezal a wuczinjēna s Šhinu k dobremu lōžnej dowjēdš. Wōn je s wulkej mudroščezju a wuščitnoščezju šwoju pschikšluchiwōšez dopjelnicz špytal a wšchitlich pschēze, šo by šo jemu to poradžito, io by Šhinešša wuštajanow a šchēščizjanow na pošoj wōštajila, je šo dopjelnišo. Š druheje strony pak šo nad tym dwēluj, hačž budže wušpēch wutrajny, ale boja šo, io budža Šhineššojo šašo šwoje pschēščēžanjia šchēščizjanow šapocņez, kačž thēšte budža zule wōjšta s kraja. Wōh to njedaj! Tak wjele pak je wēšre, šo je hrabja Šwaldersee čžiniš, šchtož je mohl a šo šebi džal luda šašluzi.

Šchto šym psched 30 lětami w franžowškej wōjnje nashoniš.

Špišak August Wiczas, šublet w Šornoššach. (Potražowanje.)

Na dnju 30. julija šmēdžachmy wotpočņnez. Ale našajtra nastupichmy nětko dolhi a čzřezli pučž. Šacz do šjednateho augušta čzřehnjachmy hiščeže pēšchi po němštim kraju. Najpředy pschidžechmy do Mohučza, hdžež wulku řēšu Wain po pontonowym močže pschekroczichmy. Mohučž je thētro wulke a derje wōštwjerdžene mještō. Wot tuteho pučža chzu jenož to, šchtož je wāžne, wupowjedacz. Wšchitke mēšta a wšy njemōžu mjenowacz, hačž runjež šym šebi je thedy wšchitke napřhal. To by psche dolho tralo. Wot Mohučza čzřehnjachmy pschēš wšhelate mēšta hačž do Šartenburga. Tudy přeni kōčž šiwakowachmy a w nozy hačž na šoju šmōtnychmy. Druhi kōčž pschenazowachmy pola mēšta Šumburga, tež w lēhwoje na polu. Šašo potřezchi naš tajti šylny deschēžit, io ani niški šuchej njewošta. Tudy mējachmy tež dopošdnja pošnu Božu šlužbu. Našty bataillon došta tež Bože

wotfasanje. Ale so tajzy pšchemofnjeni žanu wulku paradu czinili njejsmy, može drje hebi lóždy myšlicje. Pšchipočdnju czechnjemy dale.

11. augusta popođnju 1/2 hodžin pšchetroczichmy franzowste mjesy. W přenich dnjach našeho dróhowanja sdachu so nam našče torništř pšches měru czejske, kaž by žentnať wowša we nim mēl. Wo puczju jbu stajnje žalosečo posbēhowachmy a na wšche boki řuwachmy. A předu czijschjadu naš patronowe řapřy, w kotřichž 40 patronow řečachu. A runje tak wjele mějachmy jich w torništře. Horzota naš žalofnje cziwilowasche. Wšchi řpocžatku našeho marscha tu a tam nětoři ležo wostachu. Na jentym wořebje horzum dnju padachu wojazy kaž mudi, tak so bēchmy lēma položja wot zřkeho polka hiščeže hromadže, hdyž do wřy pšchindžechmy, hdyž hořpodu dostachmy. Pořdžicho bu to něšto lēpje, bēchmy řo torništřow pšchuwli, a torništř bēchu řo naš pšchuwli, řo bóle po řhribječe řtožiwšchi. Řbždy móžešče hieč a řtēlbu nješej kaž řhřyše, jenož řo řobu pšchindže. Nařchi wyschzy bēchu pšchecziwo nam jara pšcheczelni. Hdyž widžachu, řo jednu dale njemóžešče, wotewjachy jemu řtēlbu a njeřechu ju řami. Šym widžal, řo našch wyřht-leutnant druhdy na lóždym řamjenju jemu řtēlbu njebeřhe.

Krajina, kotřuz pšchindžechmy, bēšče dobra a řlōdna, trochju hōřojta, tola njebēšče tam wyřofich horow, kaž pola naš w řornořyřach. Tež bēšče tam — runje laž pola naš — malo lēša, wřy bēchu ř wjeřscha male. Řhēže bēchu nimale wřhitte po jentym posřhodže, ale ř twjerdej řtēchu twarjane. Ludžo bēchu řdrařezeni kaž my wřchēnje řhodžimy. Wluzjo řo nořchachu módre blušy kaž něko tež pola naš tam a řem wořebje pola řjemjēřnitow widžič. Řospodařski grat a naprawy bēchu nimale kaž pola naš. Řeč bēšče hiščeže němřta, ale pšchi řranzowřtich mjesach řhētro njeřofřmlīwa. Řjenjesh mjēchaju tu zuse, řiž njefnajachmy Dřebjachmy teho dla ř wopřēdka řa lubo wřač, řchtož nam ř našchich řjenjesh wudachu. Ale to bu bōřny řēpje.

Na dnju 11. augusta pšchetroczichmy potajřim řranzowste mjesy a džēchmy dale pšches Neukirchen hacž do Saargemūnda. To bēšče řhētro wulke měřto. Žako bēchmy řo nimale pšchecžahnyli, dostach, dořelž žyle na řadnu řtronu do hořpody pšchindžech, wot řwojeho podwřyřka pšchifasny, řady wostacž a řo pola polkowneho adjutanta wobhonicž, hdyže řmēje našcha wořowa kolona řwoje řtejschēžo, hdyže řmējemy potom po našchu žpřobu hieč. Nařch adjutant pať to hiščeže řam ř wēřtořēžu njewjedžēšče a pōřta nje teho dla na druhu řtronu měřta na dwōrnichēžo. Tam tež našchu wořowu kolonu namafach.

Pšches tute napjate czechnjene a řhřlne pšchemofanje w pořlednich nōžnych lēhwach bēchmy wřchitzy řhētro bēženje dostali. Tam dřebjach řwojeho bēženja dla na řonzu drōhi pola pořlednich řhēžow wrōčežo wostacž, njeř hladařche řchtoř abo niž. Potom řym řařo wrōčežo řchoľ a řwoju kompagniju pyťal. Ale to bēšče jara czeřto a traješče dořho. Žako pať bēch ju namafal, njebēchu mi žaneje hořpody wobřarali. Řyle řmēřto bēšče wřchaf ře řhřlным wōřřkom pšchepjelnjene a wřchitto njewjēšče řo ř wořatani. Njebēchu mi niřdže ani řelko řuma wostajili, řo mōhl jenož řwoju řtēlbu a torništř wotpořožieč. Wřchitte řtwy a řomarli bēchu tak pšchepjelnjene, řo niřdže nūř njemōžach. Šym potom na jenej řewjanřkej řubi pšchenozowal. Tudy přenje powořtani wot řranzowřřch wořafow nadeřdžechmy. Namafachmy jich pōlne prařenti a wřchelate drube wēžy. To nje wulzy řajmařche, pšchetōž hacž doťal njebēchmy hiščeže ničjo wo řranzowřřch wořafach widželi.

Nařajtra rano czechnjemy řařo dale hacž do měřta Novert, hdyž řeku Wořel pšchetroczichmy. Tudy řym přeni řrōčž na pōlnej řtraži pobyl. Woři řameracži ležachu tu pšchi drōřy w řiwaku. Pšched njewjēřom pšchijēcha řařta ulanřta patronilla, wřřaf a řchřyřjo nužjojo. Wuhladach mjes nimi derje řmateho řhorlu řejnu ř Wōžan. Wobaj řo řwjeřelichmoj. Řēřotre řloweřka porēčawřchi řehařche dale. Bēšče to pořledni řrōčž, řo řeho wuhladach. Wōn wotpočjuje w zusej řemi.

Wječor w jednatej hodžinje naš přeni řrōčž alarmērowachu. Wšchi řym našta wulka nēřchenza a řrōžele, dořelž bēchmy w přenim řpanju a cřma bēšče tořta kaž řolmas. Wōhnye bēchu řařle. Hdyž bēchmy něťal do porjada pšchijēřli, wotēžechmy. Dřebjachmy řyťu nōž hacž do našajtra pšchipođnja řtupacž. W teřle cžēnnej nožy hebi wyschzy na rořpucžach ře řapalkami na řharty řwēčžachu, řo njeřchju pucz řmyřili. Popođnju pšchindžechmy do Mars la Tour. Tudy widžachmy přenju pōlnu řhorowiju (lazaret). To

bēšče wulki řulořy řtan, hdyž buch řranjeni ř wotoliny hromadu řnoscheni. Řēřarjo tam řēřachu a wobalachu. Potom řwobalenyř na wořy položichu. Hdyž pať do řajřeho řtana pohladach, nje řyma řoješče. Šřjedž řtana řtejsche wulke blido. Na tute buch řranjeni položeni, řo mōhli jich wperērowacž. Pšchi blidže ležachu wřchelate wotřefane cřlowjē řtawy, kaž naři, ruzy atd.

Runje džei řjedy, 16. augusta, bēšče řo tu řatřařdna bitwa bila. Wořwi wořazy, řranzowřzy a řruřzy, tu hiščeže ležachu. Widžach wjele morwřch řoni, rowņjetane a rowbite brōnje a wořy. Tu widžach přeni řrōčž wōžnu a bitwiščežo ře řwojeř wuhidnořēžu. To bēšče řaľofny napohlad! Wostachmy tudy na bitwiščežu pšches nōž. Řižo rano 1/4 hodžin buchmy řařo řbudženi. Dřebjachmy řebi řhēřje řhēdanje řwaricž. Špali bēchmy řubjenje dořēž. W 5 hodžinach czechnjemy dale a něko we wōjowarřřch wotřjadach (Gefechtskolonnen), pšchēžo do přēdta přēři pšches řuti a pola. Wo pucže řo njestarahmy. Žařti marřch hiščeže njebēchmy cřinili. Dopodnja řižo řanonu najřala řrimacž řhřchachmy. Cžehnjechmy řyťy džei do přēdta, bjes řēdže a picřa. Trjechichmy pať pšchipadnje popođnju na polo morwje. Š te j řo trochju wotřchewichmy. Tu wobhēdžēč pola ř wurywanjom řaneho džēla mēl njeje. Šchtož njeřřmy potēptali, řmy řwotřchali a řnyřom řjēdli. Wototo pšchēřich pať řařlachmy pšched jenej hōřku a na daleče pšchitajnje cřafachmy. Wřjēřot řtēlbow a řrimanje řanonow bēšče řatřařdne. Bēchmy řřjedža w bitwje. Šmjerčž pšched wocřomaj. Teřdy nam njebē derje wofolo wutrobje. Dořelž hōřka pšched nami ležēšče, njemōžachmy widžēč, hdyže řo našchi řameradojo bēdžachu. Wřchžy pať džēchu na řoru řitrow wob- ředžchowacž. Tež my řo nětoři řhřhoblichmy a džēchmy do přēdta pohladacž, hacž runjež nam to dowolene njebēšče. Wot tam bēšče widžēč, řal řruřzy a ř džēla tež řařžy wořazy Saint Privat nadebēhowachu. (Potřačowanje.)

Řēli řiwjenja,

ř něťotřnych wořebnyř řchpřuchow řwjateho řiřma wuwjedžene.

Řheř. 5, 17.

Bjes pšchēřacž řo modlēže.

Řch, řchtoř dha móže řo pšchēro modlic! Dřebimy tež džēlacž, řēčž, řpacž atd., a duž bjes pšchēřacž w řucřiku na řolenach řkēčēč a řo modlicž njemōžemy. Š řajřimi a řinajřchimi wu- řēčžemi pšchēradži najwjetřchi džēľ cřlowjēřow řwōj njelōřch, po Wōžej woli cřinicž. Duřcha, řiž je Duřha modlīny wot Wōha dořtala, řebi tež pšchi řutyř porucžnojēřach pomyřli: Žeho řařnje njeřje czeřte. Modlitwa je lubōjne wobřhadjenje abo roř- řēčžowanje duřche ř Wōřom. Pšchetōž řwri modlerjo modla řo ř Wōhu we duřhu a wēřnořēži. Tudy wřchaf řane wofomlīnjene njefandže, řo njeřy džēčžazy duř řwoje adba tež njelēžo wōľal a ř njeřju pōřľal na nam njewpřajomne a njefnate wāřnjne. Wōh pať řo derje řořmi a řnaje, a jemu řo to derje řpōdoba a řo řad wřřřyřchi. Tola pať řo tež pšchijēřscha, řo džēčžo Wōže tež w myřľach a ře řlowami řwoje řhwalbne řhēľľuřche, džatowanja, řrořřwy, řřchowanje atd. pšches mōž a pomoz Duřha řesufřoweho Wōžej řpřōdřřchijēře. A to je řak řdobne džēľo, řo cřlowjēř napōřľebt ničjo wjazy cřinicž a řebi řpřōdřwřacž njemōže, řjedy hacž řo njeje ře řwořim Wōžom wo řym rořrēčžal. Potom pšchemēnja řo wřchitte našče myřľe do rořrēčžanja ř Wōřom a řbōžnikom. A to njeje řadny řnadny wuřitt w řhēřēřřjanřwje, řchtož řo řak nawucži, řo we wřchitřim najpředy ř řesufřom roř- řēčžēč a jemu wřchitto wutrobne řwēřicž. Njeřřebamy řebi myřľicž, řo řo te njeřodži, řo je to czeřēči, řiž řmy jemu wo- pōľajacž řinowacž, napschēčiwne. Řē, wēř jenož řhroble, řo, wo cřinž řo řy ř mořim řbōžnikom rořrēčžēč njehmēřch, to tež řēčēč a cřinicž njemōžēřch, řo by jemu napschēčiwne njeřyřo. To budž cři wēřomne, řo řo wōn wo řebje řako wo řwoje řtara. Šy- řli řtaw na řeho cžēľe, cřini řebje řeho Duř řiwēho; řak je řoro njemōžno, řo by řebi něřchto řpřōdřřchijēř mōhľo, řo by ř dobom ř wutrobju a ř myřľemi řo ř nim wo řym njerořrēčžal a pola njeho řadu njepřtal. A řak řak řwojeho řbōžnika řpōľnajēřch. Špyťaj jenož!

Dalřše dořrowōľne dary řa wōře řarmenřře řhřoty:

Š Bartskeje wōřady pšches řnjeřa řararja Mateka:

Ř. Ř. ř Dubrawki

3 řr.

W mjenje wobřich řhřotow řaji wutrobny džak

Šōľē, ředaktor.